

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cariera economică.

(c.) Dacă Ungaria e țeară agricolă, cu atât mai virtuos putem zice că poporul român e popor agricultor.

Din 100 locuitori ai Ungariei, 65 se ocupă cu cultivarea pământului.

Cariera economică e deci de o însemnătate mult mai mare decât se o putem trece cu vederea așa de ușor.

Clasa economică formează o pătură socială foarte puternică, nu înzădar îi zicem talpa țerei.

Țăranul nostru crescut la coarnele plugului își petrece viața întreagă ocupându-se cu economia; preoțimea noastră dela sate încă trebuie să se ocupe cu economia, și în multe cazuri preotul dă directivă și în această privință; proprietarii noștri fac economie; inteligența (afară de cei din orașe mai mari) încă face economie.

Da, neamul nostru e un neam agricol.

După acestea s'ar părè cu totul superfluă ori-ce învățatură în această direcție, după-ce poporul n'are lipsă de sfaturile nimèrii, când e vorbă să-și prindă boii la car, sau să îndrepte coarnele plugului la brează. Nu trebuie să uităm însă, că economia, ca toate celelalte a făcut progrese mari în timpul din urmă, și dacă nu voim să rămânem înapoia celorlalți, trebuie să ținem și noi pas alături de ei.

O mulțime de aparate nouë, mașinării, îmbunătățiri s'au făcut pe acest teren, cari ușurează în mod nimeritor lucrarea economilor noștri.

Sistemele vechi rămân la o parte și cele nouë le iau locul: economia tradițională, veche e înlocuită de economia rațională.

Acest progres pe terenul economic începe a se observa ici-colea și pe la noi.

Să nu uităm însă, că țăranul nostru, conservativ din fire, nu se împacă așa ușor cu noutățile. Lucrul câmpului e pentru el un fel de tradiție moștenită din moși din strămoși.

El ară după-cum ara tată-sau, seamănă și seceră după-cum a învățat dela moșu-sau în copilărie.

Conservatismul acesta e o adevărată încăpăținare și numai cu mare greu poți convinge pe țărani noștri, că e bine să părăsească obiceiul moștenit din bătrâni.

Sistemul cel vechiu nu mai e multumitor în comparație cu multele avantajii ale economiei raționale.

Până acum se credea, că dacă ești econom, nu mai trebuie să mai umbli la școli, ci să rămâi acasă la coarnele plugului.

Era o vreme când asta era de ajuns.

Dar' vremea trece și oamenii trec și se schimbă și ei cu vremea deodată.

Astăzi abia mai află econom de dăi Doamne, care se nu știe cetl, și ne cuprinde mândria când îi vedem cum se adună Duminicile să cetească împreună gazetele.

Astăzi a început a se introduce și în sinul țărâniei noastre așa zisa „economie rațională“, adică schimbări în cultivarea pământului și în folosirea de instrumente nouë mult mai bune ca cele vechi.

Astăzi cultivarea pământului nu se mai învață numai așa din gură în gură, dela tată la fiu, ci se învață în școli, după-cum se învață și celelalte științe.

Știința economică a făcut progres și cât de bine ar fi să ținem și noi pas cu acest progres.

Acest motiv ne-a îndemnat să scriem articolul de față, îndemnând pe proprietarii noștri, să facă studii economice, să se introducă astfel și în sinul țărâniei noastre binefăcătoarele schimbări economice, îndemnându-i să-și dea pruncii și la școale economice.

E destul dacă cei cu dare de mână merg la școli agronomice; ei pot să învețe și pe ceilalți și să introducă astfel încetul cu încetul și la noi progresul ce s'a făcut în economia țărilor străine.

Școale economice inferioare românești nu avem; Ungurii au vre-o șapte, asemenea și Sașii au trei (Mediaș, Bistrița, Feldioara Brașovului). Aceste școale sunt foarte acomodate pentru micii proprietari, sau pentru cei-ce voesc să continue mai departe studiile economice.

Absolvenții de VI. cl. gimnasiale pot urma la agronomie. Școale de agronomie sunt la Dobrița, Cașovia, Keszthely și Cluj-Mănăstur.

Școala agronomică durează trei ani și se începe cu 1 Octomvrie.

Această școală e foarte recomandabilă pentru proprietarii cei mari, cari vor să iee parte în cultivarea pământurilor ce au. Asemenea ar fi de dorit, ca pământurile noastre bisericesti, precum și pământurile proprietarilor noștri mai mari, ale societăților românești, să fie administrate tot de tineri de ai noștri.

Ciuhă. Politicianii maghiari au sflat mai de mult o ciuhă pentru de a spăria pe Sași: amenințarea cu valahisarea. Ziarele maghiare, de câte-ori li-se dă prilej, arată Sașilor ciuha, spunându-le, se înțelege, că se le fie lor prieteni și nu Românilor, căci Români îi amenință cu contopirea.

Sărbările din Brașov, date în amintirea lui Honterus, n'au putut trece, ca vechea și toțita poveste la valahisării Sașilor să nu se repeteze. Între altele „Bud. Hirlap“ în nrul seu de Luni, 22 l. c., apreciând sărbările săsești, ține de bine a aminti Sașilor „primejdia“ ce-i amenință din partea Românilor.

Eată cum se sfătoșeste numitul ziar:

„Sașii, cari s'au vîrit în lumea românească din Ardeal, sînt în multe locuri pe calea romanisării și n'au de ce să se teamă de maghiarisare. Apărările antimaghiare ale Sașilor sînt lupte cu morile de vînt în mijlocul romanismului, unde nu maghiarisarea, ci romanisarea îi amenință cu înghițire totală“.

Nu mai e vorba, că Sașii înțeleg aceste vorbe „binevoitoare“, rostite de „lupul în piele de oaie“.

Steagul maghiar pe școalele noastre! Am amintit în nrul 33 despre ordinația ministrului de culte, în sensul căreia autoritățile noastre școlare-bisericesti sînt provocate ca în ziua de 20 August n., declarată ca sărbătoare de stat, să arboreze steagul maghiar roșu-alb-verde.

Ministrul de culte poate fi deplin îndestulit, căci înțeleapta ordinație a avut rezultatul dorit: Steagul unguresc a fost arborat în amintita zi pe școalele noastre! De n'am fi văzut, n'am crede. Dar' acum după-ce „s'au săvîrșit“ toate, ne năbușim simțimintele mândriei naționale batjocorite, și întrebăm pe dl ministru, pentru-ce anume a dispus arborarea steagului? Pentru-că a fost sărbătoare de stat, și ale statului sînt și colorile ce se impun, — ni-se va răspunde.

Statul?!...

Bine, domnule ministru, înțelege că școalele noastre sînt ridicate din „a noastră sudoare, susținute pe banii noștri și numai ai noștri. Și nu va fi nimeni în stare să ne arete un cruce tăiat în patru, pe care statul să-l fi jertfit pentru școalele noastre.

Întrebăm încă odată, ce are statul cu școalele noastre? Nimic. Adică totuși are ceva. Școalele noastre confesionale o știu prea bine, că cel mai mare dușman al lor e statul, care încetul cu încetul are de eugat să le nimicească una după alta. Dacă din acest motiv s'a impus arborarea steagurilor, nu mai avem nimic de zis!...

S'au făcut de rușine!

Cele mai bune drumuri sânt cele de pe apă, și asta mai cu seamă pentru ieftinătatea lor. Cel mai de frunte drum pe apă în Europa e Dunărea. Vapoare mari aduc mărfuri de pe mare pe Dunăre în sus și duc din mijlocul Europei pe Dunăre în jos. O greutate întimpina până acum navigațiunea pe Dunăre la Porțile-de-fer lângă Orșova, unde stânci uriașe strimtau râul.

Statele interesate la drumul acesta au însărcinat Ungaria să reguleze Porțile-de-fer. După o muncă de mulți ani și cheltuind milioane de florini au spart un canal, prin care se poată trece vapoarele fără primejdie mare. La deschiderea sărbătorească a acestui canal au fost de față Împăratul nostru, Regele României și al Sârbiei și o mulțime de străini, chemați se vadă isprăvile cele mari, ce le fac Ungurii. Când colo s'a dovedit, că canalul n'a fost croit bine, căci apa curgea cu o astfel de repejune, încât vapoarele erau primejdite ca și mai înainte, dacă nu mai mult. S'au făcut nouă reparări, cari au mâncat alte mii și mii, și acum s'a dovedit din nou, că canalul nu satisface. Societatea de navigațiune ungurească aduce adecă la cunoștință, că nu poate primi mărfuri pentru de a le transporta pe vapoarele ei, după-ce apa din canalul dela Porțile-de-fer e acum prea mică.

Se înțelege, că foile străine își bat joc cu cuvinte amare de Unguri, cu atât mai virtos, că nu e de mult, când se lăudau acestia, că acum pot veni la Budapesta și vapoarele cele mari, cari pot sta numai pe apele mărilor.

Eac'asa se prăpădesc la noi milioanele stoarse de pe spinarea bietului popor: lucrări mari, petreceri costisitoare și la urmă drept folos *batjocura străinului*.

„Asociațiunea”.

Pe când cetitorii nostri vor primi nrul de față al »Foi Poporului«, adunarea »Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului român«, ce se ține în Beiuș și sărbările vor fi în curgere.

La adunarea »Asociațiunei« comitetul în fiecare an face dări de seamă despre averea »Asociațiunei«, despre lucrările săvârșite de el în decursul anului și despre mișcarea noastră literară (cărți scoase în tipar).

Din aceste rapoarte, cari s'au publicat în foaia »Asociațiunei«, »Transilvania«, dăm următorul extras scurtat:

Raportul comitetului.

Lucrările din ședințele comitetului.

Comitetul central a ținut 12 ședințe ordinare și 12 extraordinare, al căror decurs se poate vedea din procesele verbale publicate în »Transilvania«.

La acest loc amintim concludul, că la școala civilă de fete susținută de »Asociațiune«, pentru a se ține cont de relațiile noastre sociale și a se da cât mai multă atențiune economiei de casă, s'a introdus la cursul complementar al școlii teoria economiei de casă.

Pentru asigurarea funcționării regulate și uniforme a despărțimentelor, s'a decis să se compună un »Regulament al afacerilor interne al despărțimentelor »Asociațiunei«, ear' pentru organizarea despărțimentelor nouă s'a stabilit »Instrucțiunea«.

Pentru înlesnirea organizării de despărțimente pe noul teritor al »Asociațiunei«, s'au luat următoarele dispoziții:

S'a decis înființarea de despărțimente deocamdată în Lugoj (din cercurile pretoriale Lugoj cu orașul, Murășul, Făget, Begeiu și Timiș), în comit. Sătmar, în comit. Maramurș, în Beiuș (din cercurile pretoriale Beiuș, Vașcău și Ceica) și în fine în comitatul Torontal. Cu organizarea au fost încredințați în Lugoj dl Coriolan Brediceanu, în Sătmar dl George Pop de Băsești, în Ma-

ramurș dl Dr. Ioan Mihályi, în Beiuș dl Ioan Butean, respective dl Paul Pap și în Torontal dl Trifon Miclea. Până la 1 August a. c. s'a îndeplinit organizarea despărțimentului Sătmar în adunarea ținută la 16 Februarie în Seini, cel al Beiușului în adunarea ținută la 24 Februarie 1898 în Beiuș și cel al Lugojului în adunarea dela 11 Iulie a. c.

Pe lângă cele până aci expuse s'au luat dispoziții și pentru schimbarea stampiliilor și a titlilor în cărțile funduare.

Comitetul central a decis să se compună și un »Regulament al afacerilor interne ale comitetului central«, în deplin acord cu dispozițiile ce se cuprind în statute.

Asemenea s'a compus un »Regulament pentru adunările generale ale »Asociațiunei«, ear' »Regulamentul pentru bibliotecile despărțimentelor« este în lucrare.

Concludul de a se ajuta școalele confesionale amenințate prin lipsa de mijloace, în anul acesta nu s'a putut satisface din lipsa de mijloace.

Pentru casa națională s'au încasat 12.390 florini.

S'au înscris ca fundatori:

I. Particulari:

1. Const. cav. de Steriu cu taxa de fl. 1000.— și separat cu o donațiune de « 100.— deci în total cu « 1100.—
2. Emanuil Ungurian, avocat în Timișoara cu . . . « 1000.—
3. N. Garoiu, avocat în Zernești « 1000.—
4. Al. Lebu, proprietar în Sibiiu « 1000.—

II. Institute de credit:

1. »Albina« în Sibiiu cu . . . « 1000.—
2. »Oraviceana« în Oravița . . . « 1000.—
3. »Crișiana« în Brad « 1000.—
4. »Auraria« în Abrud « 1000.—
5. »Doina« în Câmpeni « 1000.—
6. »Cassa de păstrare« în Seliște « 1000.—
7. »Hăteșana« în Hăteș « 1000.—
8. »Furnica« în Făgăraș « 1000.—

III. Afară de acești fundatori au mai făcut dona-

FOIȚA.

Peatra înțelepciunii sau vorbe adevărate.

Adunate de I. Dariu.

După multe lipsuri, multe griji și multă frică Vine 'n urmă moartea și din ele te ridică.

Gellert.

Multe invențiuni mari s'au aflat prin întâmplare sau printr'o idee fericită.

Rotteck.

Cel mândru dejunează cu prisosința, prânzește cu sărăcia și cînează cu rușinea.

Engel.

Oamenii devin mari numai prin obstacole (pedeci), apăsări și suferințe.

Hippel.

Vremea se cunoaște după vînt,
Tata după copii,
Domaul după slugă,
Pasărea după cântec,
Măgarul după urechi
Și prostul după vorbă.

Proverb german.

IUDA.

Auzită și scrisă de A. Mihăițiu junior, din Băița.

Sânt-Petru a adormit

Iuda cheia a răpit,

Și în raiu că s'a băgat

Ce-a fost ban tot a prădat,

Luișoara, stelele,

Zorile și razele,

Toate 'n iad el le-a băgat

Și raiul 'l-a 'ntunecat,

Ear' iadul 'l-a luminat.

Dar' sânt Ilie 'și-a cules

Fulger, trăsnet pe ales,

Și îndată a plecat

După Iuda până-'n iad

Ear' Iuda cum auzea,

Sta în loc și amorțea.

Ear' Ilie 'l-a luat

Și în feară 'l-a băgat,

Și de un stîlp 'l-a legat.

Zina lacului.

Baladă populară din Târnova.

(Urmare și fine).

Z'na tristă-'l asculta

Și dulci lacrimi vîrșea,

Dar' ea face-ua semn d'odată

Și în pripă se arată

O cocie aurită

Cu smarand împodobită,

Și cu roate ușurele

Din sînine patru stele,

Trasă tot de peștișori,

Înhămați cu ham de flori;

Ea într'insa 'mi-se pune,

Căci iubirea o răpune,

Și pe-a undelor câmpie

Limpede, verde-verzie,

Sboară și 'mi-se oprește

Lângă țerm, în sus privește

Cu o privire de dor

La frumosul ei păstor,

țiuni pentru scopurile casei naționale instituite:

1. »Sentinela« în Satul-nou . . . 100.—
2. »Lipovana« în Lipova . . . 50.—
3. »Fortuna« în Rodna-veche . . . 100.—
4. »Corvineana« în Hunedoara . . . 40.—

În curând se vor lansa listele pentru contribuțiile nelimitate, provăzute în concludul adunării generale din Mediaș.

Îndată-ce »Asociațiunea« va fi orientată cu privire la mijloacele, de cari va dispune, se vor începe prealabilele lucrări tehnice cu ajutorul arhitecților români.

Pentru ocuparea postului de secretar I., conform §-ului 17 lit. b) din statute publicându-se concurs, s'au înaintat trei cereri. Comitetul central a decis a propune onoratei adunări generale alegerea dlui *Dr. C. Diaconovich*.

Scoala Asociațiunii.

Scoala de fete cu internat a »Asociațiunii« se desvoaltă normal. În anul școlar 1897/98 au fost înmatriculate 89 eleve, dintre cari 80 în cursurile ordinare și 9 în cursurile complementare.

Comitetul central a supravegheat mersul instrucțiunii prin delegații sei.

Averea Asociațiunii.

Din rațiociniu se constată, că percepțiunile fondului general în 1897 au fost: 21.376 fl. 28 cr., erogațiunile: 18.155 fl. 11 cr., rezultând la finea anului un sald de 3221 fl. 17 cr.

Averea fondului general a fost la finea anului 1897 132.025 fl. 64 cr., 105.000 franci.

Întreagă averea administrată de comitetul central al »Asociațiunii« a fost: 170.802 fl. 81 cr., 105.000 franci.

Față cu anul precedent o creștere în averea mobilă de 2790 fl. 67 cr. și 20.000 franci.

Donațiuni.

Donațiunile făcute Asociațiunii în 1897 au fost:

1. 1000 fl. votați de adunarea generală a institutului de credit și economii »Albina« pentru școala civilă de fete și internatul Asociațiunii.

2. 500 fl. testați de fostul membru al comitetului central *Dr. Aurel Brote*.

Testamentul nu este încă executat, dar sîntem siguri, că donațiunea în curând se va realiza.

3. O acție dela banca »Sătmăreana« în valoare nominală de 100 fl., donată de dl George Șuta, protop. gr.-catolic în Moftinul-mic, ca din interesele ei să se ajutoreze bibliotecile populare.

4. Mai multe monete vechi dăruite de »Albina«, dl Petru Vancu, învățător în Măderat, și dl Rubin Patița, avocat în Alba-Iulia.

Membrii.

Cu finea anului 1897 numărul membrilor a fost:

1. Fundatori: 72 (1896: 68).
2. Pe vieață: 180 (1896: 181).
3. Ordinari: 867 (1896: 774), dintre acestia din urmă însă numai 707 'și-au achitat taxele, așa că 160 au trebuit scoși din lista membrilor.

Biblioteca Asociațiunii.

Conform inventarului biblioteca Asociațiunii la finea anului expirat a numărât 3590 opuri în 5085 tomuri, 3646 broșuri și 22 harte, față cu 3324 opuri în 4703 tomuri, 3415 broșuri și 15 harte dela finea anului 1896; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1897 cu 266 opuri în 382 tomuri, 231 broșuri și 7 harte.

La sporirea bibliotecii au contribuit în anul expirat: Academia maghiară de științe din Budapesta, Academia română din București, Universitatea săsească din Sibiu, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Biblioteca națională din Florența, Institutul geografic argentin din Buenos-Aires, Direcțiunea »Enciclopediei române«, Soc. »Tipografia« din Sibiu, Direcțiunea tipografiei diecesane din Gherla, Librăria archidieceșană din Sibiu, Librăria Ciurcu din Brașov, Librăria I. E. Țeran din Oravița, Librăria W. Krafft din Sibiu, Tipografia seminarială din Blaj, Tipografia »Aurora« din Gherla, Tipografia »Minerva« din Orăștie, Tipografia diecesană din Arad și cea din Caransebeș; apoi d-nii *Dr. P. Cioran*, reșosat în primăvara anului curent, care a dăruit Asociațiunii cea mai mare parte din biblioteca sa, constătătoare mai ales din

scrieri medicale; *Dr. Jancsó Benedek*, *M. Străjan*, *Ios. St. Șuluțiu* și câțiva autori.

În urma apelului lansat de comitet în anul expirat, au contribuit gratuit la completarea colecțiunii de ziare și reviste a Asociațiunii, d-nii: *Petru Manciu*, croitor în Oravița, *Ioachim Muntean*, paroch în Gurariului, *Ioan Popovici*, prof. în Sibiu și *Romul Simu*, învățător în Sibiu.

Prin cumpărare s'a sporit biblioteca cu 13 opuri în 34 tomuri și 112 broșuri.

Dintre publicațiunile periodice au încurs parte gratuit, parte în schimb pentru organul Asociațiunii »Transilvania« următoarele: »Archiva«, organul societății științifice și literare din Iași, »Biserica și Școala« din Arad, »Controla« din Timișoara, »Convorbiri literare« din București, »Drapelul« din București, »Dreptatea« din Timișoara, »Economia națională« din București, »Familia« din Oradea-mare, »Foaia diecesană« din Caransebeș, »Foaia literară« din Oradea-mare, »Foaia pedagogică« din Sibiu, »Foaia Poporului« din Sibiu, »Gazeta Transilvaniei« din Brașov, »Patria« din Cernăuți, »Poporul« din Budapesta, »Revista Orăștiei«, »Tageblatt« din Sibiu, »Telegraful român« din Sibiu, »Tribuna« din Sibiu, »Tribuna Poporului« din Arad, »Unirea« din Blaj și »Vulturul« din Oradea-mare.

Despărțemintele Asociațiunii.

Numărul despărțemintelor Asociațiunii e tot cel din 1896, adică 33.

Dintre aceste au funcționat 22 și anume: Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brad, Blaj, Cluj, Cohalm, Deva, D.-S.-Mărtin, Făgăraș, Hațeg, Mediaș, Murăș-Ludoș, Murăș-Oșorhei, Năsăud, Reghin, Orăștie, Sebeșul-săsesc, Seliște, Sibiu, Sighișoara și Șimlul-Silvaniei. În anul curent s'a înființat despărțemintul Sătmărulei, al Beiușului și cel al Lugojului și s'a reorganizat al Brașovului.

În 11 despărțeminte activitatea a fost neînsemnată și adică: Agnita, Betelean, Bistrița, Ciachi-Gărbău, Dej, Elisabetopole, Gherla, Mociu, Treiscaune și Turda.

Care-n ficieraș cânta
Și la dînea nu căta.
Ea îl strigă și-i promite
Zile albe fericite,
Și o dragoste 'nfocată,
Dar' păstorul tot nu căta,
Nu se turbură de loc
Și îi cântă mai cu foc.
Ea înaltă și ușoară
Din cocie se pogoară,
Se apropie și-l cheamă,
Junele n'o bagă 'n seamă,
Lângă dînsul se așează
Și cu mâna-l deamerdează,
Însă el mereu cânta,
Zîna lângă el plîngea,
El la ea tot nu căta.
Zîna brațele-și întinde
Și la stînu-i îl cuprinde,
Și îl roagă să privească
Frumusețea ei cerească.

Iniocara-i se bătea,
Lăcrămile-l podidea,
Dar' cânta, mereu cânta.
Zîna se ridică 'ndată,
Se preface mîniată,
Și se duce... dar' revine
Încată de suspine.
De iubirea cea nestinsă
Inimai-i fiind cuprinsă,
Cătră el s'apleacă 'ndată
Cu figura-i rourată
De-o sudoare languroasă
Ce-o făcea mult mai frumoasă.
Și pe fruntea lui de june,
Arzătoare ea depune
Sărutatul mult dorit....
Tot carmenul a perit
Și cocia-i aurită,
Cu smarand împodobită,
În adînc s'a cufundat,

Zîna trist a suspinat,
Dar' păstorul o privește,
O sărută, se răpește
De amorul dulce blînd,
Ea îi zice lăcrămînd:
Pentru tine am pierdut
Traful liber și plăcut,
Pentru tine am lăsat
Un imperiu minunat,
Numai pentru-a ta tubire,
Pentru simpla mulțumire,
Ca să zic cu mîngăiere
În amor și în durere:
Am un soț ce mă iubește
Soț ce soartea-mi împărțește,
Unu cu-altul noi trăim,
Moartea chiar nesocotim.

Comunicată de *Ianoși Cerega*,
lucrător la calea ferată din Reșița.

Cu un cuvânt în multe privințe s'a pornit o lucrare vrednică de laudă în o parte însemnată a despărțimintelor și nu ne îndoim, că și acele despărțiminte cari până acum — poate din cauza împrejurărilor neprincioase — au dezvoltat mai puțină activitate, vor urma exemplul celor-ce au apucat înainte.

§-ului 39 p. g) al regulamentului pentru despărțiminte au satisfăcut, subșternând raport anual, domnii directori ai despărțimintelor Făgăraș, Sibiu, Sebeșul-săsesc, Hațeg, Blaj, Alba-Iulia, Abrud, Cluj, Năsăud, Murăș - Oșorhei, Ludoș, Cohalm, Mediaș, Sighișoara și D.-S.-Mărtin.

Noul comitet.

În fine se aduce la cunoștință, că cu 31 Decembrie 1898 expiră mandatul președinților și al comitetului. Onorata adunare generală va avea deci a alege conform §-ului 17 lit. a) pe un nou period de trei ani pe președintele, vicepreședintele și comitetul central.

Cărțile dintr'un an.

În 27 August își va fi încheiat „Asociațiunea” adunarea sa generală în Beiuș. Ca și altădată, așa și acum a făcut secretarul I. un raport despre tot ce s'a tipărit la noi în Ardeal și Țeara-Ungurească în limba română, începând din 1 Iulie 1897 până în 1 Iulie 1898. În timpul acesta s'au tipărit 29 cărți de școală, 10 opere pedagogice și alte scrieri școlare, 15 scrieri bisericești, 34 scrieri de literatură frumoasă (povești, poezii etc.), 7 istorice, 6 economice și 3 științifice.

Dintre scrierile de literatură frumoasă pot fi cetite cu folos și cu plăcere și din partea poporului între altele și cărțile tipărite în „Biblioteca noastră”, Caransebeș, dintre cari un număr costă numai 14 cr. Din această bibliotecă au apărut în anul acesta „Fabule alese”, de Gr. Alexandrescu; „Copii de găsit”, snoave de G. Crăciunescu; „Cântece băndărene”, de Enea Hodoș (2 numeri); „Cântece cătănești” cu potretul lui Traian Doda și „Dela sat”, piesă teatrală pentru popor, de N. Macovișteanu. — În editura librăriei Nicolae Ciurcu din Brașov au eșit: „Culegere de cântece populare-naționale”, 220 pagini cu 25 cr. și mai multe cărțile cu piese teatrale. — În editura librăriei „Aurora” din Gherla au apărut: „Vlad hoțul dela Săcele” (6 cr.), „Moș Toma Bădiceanu din Săcele” (6 cr.), de Domețiu Dogariu, apoi „Chiuituri” (176 pagini, 28 cr.) și „Pintea Viteazul”, de Ioan Pop Reteganul (30 cr.)

Dintre cărțile istorice amintim: „Biografia arhiepiscopului și metropolitului Adreiu baron de Șaguna”, tip. Caransebeș (10 cr.); „Stefan cel Mare și bun” (114 pagini, 50 cr.), de George Cătană, la „Tipografia” în Sibiu, „Istoria Țiganilor”, de O. G. Lecca (2 numere din „Biblioteca noastră”, 28 cr.), „Luptele Românilor”, de Doctor Romanus, tot la „Tipografia” în Sibiu.

Cărți scrise anume pentru popor și pentru economi: „Societăți de cumpătare”, de Gavrilă Aluș (50 cr.); „Carica stuparilor săteni” de Romul Simu (35 cr.), amândouă la „Tipografia” în Sibiu, apoi „Vieritul”, de Petru Vancu, la Tipografia diecesană în Arad. Cea mai bună carte economică, ce o avem Români din toate țările românești, e: „Manual de agricultură rațională”, de Dr. George Major. Până acum au apărut din acest op două tomuri mari, unul cu 4 fl.

Cu ajutorul Asociațiunei s'au tipărit: „Dietetica populară”, de Simeon Stoica (85 cr.) o carte, care n'ar trebui să lipsească dela nici un cărturar.

Călindare românești s'au tipărit 12, dintre cari „Călindarul Poporului” e numit în raport „eminent”.

Foi s'au tipărit 15.

După-cum arată această dare de seamă, cărțile se înmulțesc și la noi din zi în zi, și acum avem și pe sate o mulțime de cărturari, cari cetesc cu drag; cărțile se vor înmulți și mai tare. Numărul frumos al cetitorilor dela sate face, de multe cărți se vând cu un preț foarte mic, pe care îl poate jertfi și cel mai sărac om.

Cărțile înșirate mai sus se pot procura toate și dela „Tipografia”, Sibiu, Quergasse 15., trimițându-se pe lângă prețul lor și 3—5 cr. de carte porto pe postă. Sume mai mici e mai bine să se trimită deodată cu abonamentul la „Foia Poporului”, ori apoi întovărășindu-se mai mulți la o altă.

1848.

— Cronică anului. —

Sibiu, 17 August.

Magistratul Sibiului a alungat pe toți canceliștii trimiși spre a investiga după comitetul românesc. (Gaz. de Trans.)

Presburg, 17 August.

Comitatele din Nordul Ungariei locuite de Slovaci sunt în mișcare. Emigrații boemi și galițieni își dau toată silința să turbure liniștea. Vre-o 20 de sate s'au răsculat. Ostașimea locală a trebuit să se retragă. Câțiva oameni de ai curții au fost uciși de țărani. (Gaz. de Trans.)

Sibiu, 18 August.

După-ce guvernul Transilvaniei încă în Maiu a desființat comitetul național al Românilor; după-ce comisiunea trimisă la Sibiu pentru a pedepsi pe Români cei răsculați (?) n'a putut face nimic, guvernul și-a propus să pună mâna pe câțiva fruntași români. Așa a venit aci în 15/3 l. c. Fr. Beldi, comitele-suprem, trimisul baronului Vay. Joi, în 16 l. c., se putea auzi deja, că vre-o câțiva Români vor fi prinși; chiar și numele celor cari vor fi arestați se putea auzi pronunțându-se. Numai cei interesați nu știau nimic, mai bine zis nu se simțeau vinovați și așa nu credeau că vor fi prinși. La 10 ore seara Beldi cu vre-o câțiva soldați a mers la ospătăria „Mediașului”, unde a fost condus de Dobokai, un Român renegat, vămaș la Turnu-roșu. Scopul principal al lor a fost să pună mâna pe Bărnuțiu. În toate odaile ospătăriei întrebau de Bărnuțiu. În fine într'o odaie din parter de cătră uliță Dobokai a întrebat chiar pe Bărnuțiu, că n'ar ști spune unde se află de present Bărnuțiu? Bărnuțiu s'a îngrijat foarte; deci până incuisitorul cerceta după el în alte odăi, a sărit afară pe fereastra deschisă, fără a fi oprit de poporul adunat înaintea ospătăriei și așa a scăpat ca prin minune, având norocul, că incuisitorul nu l'a cunoscut.

Într'acestea la cuartirul lui Nic. Bălășescu erau ascunși 5 granadiri cu porunca, că îndată-ce va intra în casă să-l prindă, dar nici cu apucătura aceasta n'au isbutit deo-

camdată, căci Bălășescu în noaptea aceea din întâmplare n'a venit acasă. Dimineața, pe când Laurianu era să plece cătră Brașov, apoi spre București, ca să-și ocupe postul seu, Dobokai însoțit de locotenentul Bánffy și o patrolă de soldați intră la Hessler, unde era încuierat Laurianu și acum era gata de plecare.

„Dă-te jos, ia-ți bagajul, ești arestat!” strigă Dobokai, apoi îl prinseră, îl duseră la casarmă și îi luară toate hârtiile. Peste o oră Dobokai cu soții lui și cu soldățimea se afla la cuartirul lui Bălășescu. „Ești arestatul meu!” Peste alt cias deja sunt vizitate toate hârtiile lui, și biblioteca-i prea frumoasă a fost sigilată. Bălășescu grijit de patrolă era în arest la cuartirul seu. Era Vineri spre seară, când se aude, că voesc să prindă și pe agentul țerei românești, care venise dela Frankfurt, dar a scăpat.

Faima arestărilor a produs indignațiune în tot orașul. Români și Sași umblau zăpăciți, că nu mai le era asigurată viața.

Sâmbătă dimineața o mulțime de grănițeri români venira la Sibiu conduși de parochii lor, pentru-ca să afle cauza arestărilor.

„Bărbații acestia trebuie să fie sloboziți din prinsoare, căci ei ne-au adus nouă lumină; până atunci noi nu ne mișcăm de aci”, ziseră bravii grănițeri, și numai după-ce li-se făcu promisiunea, că nesmintit vor fi liberi peste puțin, se depărtară. Dar o nouă veste, că noaptea vor transporta pe cei arestați într'o temniță maghiară, eară a pus în mișcare poporul, care împreună cu grănițerii rămași încă la Sibiu toată noaptea a pândit, ca nu cumva să se întâmple ceva.

Se afirmă, că cauza arestărilor este partida reacționară din România, la care s'a mai adaus din partea Ungurilor pofta de a pune mâna pe fruntași Românilor.

(Gaz. de Trans.)

Pojon, 18 August.

Comanda generală din Pesta dispune la ordinul ministrului de războiu Mészáros, ca batalionul grănițeresc să fie pus sub pază și printr'o comisiune anume delegată spre scopul acesta să fie tras în cercetare pentru faptul de nesubordinațiune dela Seghedin.

(Gaz. de Trans.)

Pojon, 19 August.

Comitele Lamberg, însoțit de generalul Gläser, trece în revistă batalionul năsăudean. În vorbirea adresată grănițerilor îi laudă pentru alipirea și fidelitatea cătră casa împărătească și-și exprimă deplina sa îndestulare față cu ținuta soldaților grănițeri. După revistă le dăruiește trei butoaie de vin și asistă mai multe ore în curtea casarmei la petrecerile și dansurile naționale ale ficiilor.

(Gaz. de Trans.)

Pesta, 18 August.

În dietă declară deputatul Sibiului H. Schmidt, că neputând aduce în consonanță cu sancțiunea pragmatică organizarea maghiară a armatei, e silit să se opună unei atari încercări. (Siebb. B. nr. 90.)

Sighetul-Marmației, 19 Aug.

Un decret ministerial denumește pe Gavril Mihályi de Apsa de comisar regesc cu puterea vieței și a morței în mână pentru comitatele și ținuturile: Marmația, Sătmar, Bereg, Ung, Solnoc-de-mijloc, Chior, Crasna și la regimentul 2-lea de grănițeri români din districtul Bistriței, în cari se presupune că ar fi intrat spiritul de răscălă și turburare.

Bismarck.

— Vezi ilustrația. —

În numărul de față prezentăm cetitorilor noștri icoana principelui Otto Bismarck. El s'a născut în 1 Aprilie 1815 dintr'o familie de neguțatori ridicată în clasa nobililor din timpuri vechi. Ajungând deputat în dieta Prusiei, vèzù că pentru Germania nu e bună legătura cu Austria, în care locuiesc prea multe națiuni negermane. Se apucă deci de organizarea unei armate puternice prusești și în anul 1863 cerù dela Austria să împartă cu Prusia stăpânirea peste țerile germane. Nepuțându-se învoi Austria, în vara anului 1866 îsbucni războiul, în care Austria a fost bătută în luptele dela Königgrätz și Josefstadt din Bohemia (Țeara-Cehului), unde mulți Români și-au vèrsat sângele lor.

La această înfrângere au contribuit mult și împrejurarea, că Bismarck au încheiat cu Italia un pact, în virtutea căruia avea să atace și ea Austria. Italienii au fost bătuti pe mare, îndeosebi și pe insula Lisa, pe care au apărat-o cu bravură adevărat românească comandantul ei, baronul David Urs de Margina. Mult au ajutat la căderea Austriei și Maghiarii, cari folosindu-se ca de obicei de necazul altuia au format cu bani prusiaci regimente sub comanda lui Klapka, care avea să atace oștirea din Bohemia de cătră răsărit.

În urma acestor nenorociri s'a încheiat între Austria și Ungaria legătura, numită dualism, după care Maghiarii au să stăpânească în Ungaria și Nemții în Austria.

După luptele cu Austriacii s'au luptat Germanii, tot după planul lui Bismarck, în anii 1870/71 cu Francezii, dela cari biruindu-i au luat două țerișoare, Alsacia și Lotaringia. După războiul acesta Germania a devenit un stat unitar, alegându-se de împărat al ei regele Prusiei.

În anul 1879 încheia Bismarck o alianță cu Austria, la care se alătură mai târziu și Italia. Aceasta e Tripla-Alianță.

Cu cei doi împărați din urmă ai Germaniei, Frideric al III-lea și Wilhelm al II-lea, nu s'a putut înțelege, de aceea s'a retras din toate slujbele, ce a avut, la moșia lui Friedrichsruhe, unde a și murit în 30 Iulie a. c.

PARTEA ECONOMICĂ.

Alcoolismul.

(Boala adusă prin prea multe beuturi spirtoase)

(Urmare și fine).

Beuturile spirtoase nu sânt de loc răcoritoare. E adevărat, când bei simți, că ești mai ușurat, dar' mai pe urmă te trec nădușelile mai rău ca înainte de a bea. Ear' grăsimea și roșata unor oameni, care beau, nu e de loc adevărată. Oare n'ați vèzut că ei se îngrășe mai mult la pânțec, pe când mușchii (carnea) mânilor și picioarelor rămân subțiri și slabi, și încă aceasta grăsime e buhăită, cum am zice noi cei dela țeară. În adevăr sânt roșii la față bețivii, dar' roșata nu e sănătoasă, căci ea s'a făcut din îmbol-

Bismarck.

năvirea vinelor, care se sângerează de spiritul ce se primblă prin ele. La bețivi, a zis odată un învățat, care sfătuia pe oameni să se lase de beutură, sânge este foarte puțin, care este, e stricat și nepriincios sănătăței omenești. Apoi bețivii ajung să fie foarte răi de carne, căci un om, care bea și se sdrăleşte la o mână, face o rană tot așa de mare, ca și când s'ar fi tăiat, și trebuie să treacă vreme până se va vindeca. Creerul, stomacul, ficatul și toate măruntăiele corpului nostru nu scapă de răutatea alcoolului (spiritului), stomacul unui bețiv e ca și când ar fi tăiat, mațele lui sângerează, ear' ficatul lui se umflă din ce în ce, umflare, care produce boala ce este numită de cea mai mare parte din popor dropică. Cel mai atins e creerul. La oamenii, cari beau, se schimbă cu totul înfățișarea fe-

ței și faptele lor sânt altele ca la un om treaz. Aci e vesel, aci trist, ba încă crud, căci unii când beau simt o mare poftă de a omori și a vedè sânge. Ei nu știu ce vorbesc, limba li-se încurcă, picioarele li-se înmoaie și în sfârșit cad jos fără nici o cunoștință de ajung de risul lumii. În casa, unde bărbatul e bețiv, nu se mai pomeneste de traiu bun, nu e rost de mâncare, sărăcie oarbă pe tot locul și biata femeie câte nu suferă, bătăile și injurăturile ajung ca să fie ceva obicinuit între ei.

Și dacă au copii, acestia sânt răi, căci ei au vèzut numai lucruri proaste la părinții lor. Meseriașul bețiv nu mai dă înainte, ear' plugarul e totdeauna sărac și dator pe la cârcămar. Toți cei care sânt bolnavi de boala mare, (boala copiilor) și cea mai mare parte din nebuni sânt copii de oameni, cari au beut sdravăn în viața lor, de asemenea aproape toți ucigașii și toți hoții sânt odrasle de ale bețivilor. Și cu cât câștigă statul cu taxele ce le ia pe vinuri și pe beuturile spirtoase, cu atât perde mai mult, pentru-că se duc foarte mulți bani cu clădirea și întreținerea spitalelor de nebuni și a pușcăriilor. Dacă vè e sete, beți oamenilor apă rece de isvor, căci mult mai bine și sănătoși o să fiți. Nu zic să nu beți vin, dar' și acesta cât se poate de cumpetat, ear' când s'o efini berea și când va fi vindută la sate, să beți de aceasta, dar' earăși puțin, căci așa e nutritoare și foarte sănătoasă. De asemenea și braga bună e o beutură răcoritoare și plăcută la gust, și ar fi bine să învățați a o face, ca să nu mai dați banii vostri Sèrbilor și Bulgarilor ce vin să se îmbogățească în țeara noastră. În fine, vè spun oameni buni ca să fiți cumpetați și să învățați pe copiii vostri că e rău a bea, astfel ca toți să fie sănătoși și sdraveni la minte, și să poată fi folositori dragei noastre patrii.

(Din „Sfzătoarea Săteanului“). Emil Staicu.

Cultura grăului.

Precum cărturarul cel mai iscusit, care din frageda sa vîrstă se îndeletnicește numai cu cartea și învățătura, și tot are să învețe câte ceva din nou chiar și în anii bătrâneței, astfel stă lucrul și cu plugarul. Deși crescut la coarnele plugului și după vite, totuși multe nu le știe, sau nu le știe așa bine, încât să poată zice cu drept cuvânt, că nu are lipsă de sfaturile celor mai înaintați în ale economiei. Și trebuie să știe plugarii noștrii, că dâșii au să facă o cale lungă

și obositoare până vor ajunge la treapta aceea înaltă, pe care se află alte popoare în privința purtării economiei.

Aceste le-am zis numai, ca să vă facem a nu trece iute și nepăsători peste sfaturi, cari vă pot fi de cel mai mare folos, pentru-că din zi în zi se fac noue și noue descoperiri, menite a îmbunătăți starea tuturor celor dela coarnele plugului.

Astă-dată ne-am propus a scrie ceva la acest loc despre cultura grâului, care de mii de ani e planta cea mai însemnată dintre toate câte se cultivă în părțile noastre; pentru-că cucuruzul, deși se cultivă și el în foarte mare măsură, totuși nu ajunge în multe privințe cu grâul, ear' încât pentru vechimea culturii lui în țeara noastră, aceea abia e de vre-o 200 ani.

Pe cum se știe grâul este o plantă alegătoare: nu reușește în ori-ce pământ și în ori-ce climă. Locul în care el se cultivă trebuie să fie bun și lucrat cu cea mai mare îngrijire. Cu privire la soiul pământului, gunoarea și lucrarea acestuia, economii nostri și-au croit o cale, care o bat de veacuri, cu singura deosebire, că azi folosesc niște pluguri și grape mai bune, ca în trecut.

Agrii sau locurile de arat sunt împărțite și acum mai pretutindena în trei hotare, cari se cultivă astfel: într'un an cucuruz, după care urmează ogor și pe urmă spicoase, mai adesea grâu. Chiar și pe locurile comasate în cea mai mare parte se urmează în felul acesta; ear' unde câmpul comunei are numai două hotare, primăvara se samănă cucuruz și în același loc toamna, după culegerea cucuruzului, se samănă grâu, măcar-că aceste moduri de cultivare s'au dovedit, că nu sunt cele mai potrivite. În tare puține comune, și mai cu seamă prin Săsimi, au început, dar' numai au început, și economii nostri a face — pe urma Sașilor — unele încercări de îmbunătățire în privința modului cum au să urmeze plantele unele după altele.

S'a dovedit, că după rapiță, mazărice, mazăre, trifoiu, bob, cânepă, cucuruz verde ca nutreț pentru vite ș. a., grâul isbutește întocmai ca și în ogor. De aceea trebuie să ne gândim a folosi pământul în fiecare an, ne mai lăsând ogor; pentru-că în anul când pământul e lăsat ca ogor nu aduce nici un folos, ceea-ce în timpurile grele prin cari trecem este o mare pagubă — câteva caré de nutreț sau alte roade pentru fiecare plugar.

Un mod bun de sămănat, ca ogor să nu mai rămână, ar fi: în anul întâiu pământul se gunoiește din greu, apoi se ară și samăna cu napi sau cucuruz; după culegerea acestora toamna târziu pământul se ară.

Primăvara se samănă bucate de primăvară și prin ele trifoiu.

În anul al treilea trifoiul se cosește de două-ori, ear' cătră sfârșitul lui August pământul se ară, îngropându-se sub brează trifoiul, care acum din nou ar fi bun de cosit, și pe urmă se samănă grâu de toamnă, care vine secerat în anul al patrulea.

În primăvara a cincia se începe din nou rindul suspomenit prin gunoie zdrăvăna și sămănarea de cucuruz sau napi și așa mai departe.

Încât pentru sămăntă, după-cum am spus și cu alt prilej, mai bună de sămănat este cea imblătită cu imblăcii, pentru-că cea trecută prin mașina de imblătit adesea mai mult de jumătate se vatămă și în urma tratării cu peatră vână înaintea de sămănat își pierde puterea de-a răsări.

Tratarea sămănței cu peatră vână este cunoscută de plugarii nostri și aproape în toate comunele fac întrebuințare de ea, pentru a fi scutită de tăciune și alte boale. Un chlgr. de peatră vână, topită în puțină apă ferbinte, se toarnă în 20 ferii de apă rece, și această amestecătură ajunge la 25 ferdele de grâu, care se bagă în ea, astfel ca apa să fie de o palmă peste grâu. Acum grâul se amestecă bine cu un par gros. Boabele ușoare ce es de-asupra apei se dau la o parte, pentru-că ele nu sunt bune de sămănat. În această amestecătură grâul se lasă 12—16 ore. Urmând zile ploioase și dacă sămănta nu s'ar pute sămăna, după-ce au stat 12—16 ore în apă de peatră vână, ea trebuie negreșit tinsă subțire într'un loc uscat, ca să se svinte, putându-se sămăna fără nici o primejdie și mai târziu. Trebuie să și mai însemneze plugarii nostri, că de sămăntă mai bun e grâul vechiu, de un an, doi sau trei, pentru-că în acest timp ciupercile parasite, cari pricinuesc boalele grâului, își perd puterea de-a mai răsări, ceea-ce nu se întâmplă însă și cu grâul.

Timpul sămănatului este bine cunoscut de plugarii nostri. Un lucru însă e mai pe sus de ori-ce îndoială, că sămănatul de timpuriu este cel mai potrivit, pentru-că răsărind, înfrățind și înputerindu-se înainte de-a da gerurile, holda poate lupta mai ușor în contra primejdiilor, de care e amenințată în timpul iernei și primăverii.

Sămănatul la noi se face numai cu mâna. În economiile mai mari se întrebuințează însă și mașini de sămănat, cu cari se face mare cruțare în sămăntă, căci tot din 5 ferdele una se cruță. Când am avé tovărășii agricole în toate comunele noastre, am avé mod de a începe și cu mașinile de sămănat. Dacă un sat ar fi să samene cu mâna s. p. 10 mii ferdele de grâu, cu mașina ar sămăna numai 8 mii și 2 mii ar rămâne; ear' cu aceste 2 mii ferdele de grâu în tot anul ar da mult înainte. E timpul să ne gân-

dim, să chibzuim și să facem tot ce e spre folosul nostru. Deci nici această împrejurare plugarii să nu o scape din vedere.

Brușii prea mari înainte de sămănat se măruntesc cu ajutorul tăvălugului, care e o unealtă folositoare și totuși prea puțin întrebuințată de plugarii nostri. Tăvălugul se folosește și în urma sămănatului, îndesând țărina, pentru ca să se păstreze mai bine umezeala în pământ.

Vin de miere.

Vin bun de miere se poate face în modul următor: se ia apă curată de riu sau apă proaspătă de ploaie și se strecură prin un flanel. Fînd silit cineva a întrebuința apă de fântână, aceea se lasă descoperită 24 ore într'un loc umbros, apoi se toarnă cu grijă, ca cea amestecată cu pământ de pe fundul vasului să rămână în el. 10 litre din această apă curată se toarnă într'o căldare sau într'o oală, încălzindu-se la un foc domol și apoi punându-se în ea 6 kilo miere curată, adecă fără ceară. Spuma se curăță tot într'una până a încetat a se forma, ceea-ce ține timp de 2—3 ore. Apa, care a scăzut prin ferbere, se înlocuiește prin altă apă ferbinte.

Bunătatea acestei amestecături se probează prin punerea unui ou proaspăt în ea. Dacă acesta înoată, astfel că la un loc stă 15 milimetri de asupra amestecăturii, aceasta e cum se cade. Stând oul mai sus, e semn, că mustul e prea tare și mai trebuie pusă apă ferbinte. Lăsându-se oul mai jos, trebuie să se mai adaugă miere curată.

După-ce mustul acesta a fert 2—3 ore se lasă a se răci și se toarnă prin o bucată de pânză într'o sticlă cu gura largă sau în mai multe, fiind pus la o temperatură (căldură) de 20—25 grade Celsius. Sticlele aceste, în cari are să fearbă mustul, nu se astupă decât cu un anume acoperământ pentru fert. Tot la două sau trei zile sticlele se umplu cu must lăsat spre acest sfârșit într'o sticlă deosebi, sau având la îndemână, cu must de struguri. După 3—4 săptămâni amestecătura din vorbă, care acum e limpede, se trage într'o sticlă mai mică. Ceea-ce rămâne pe fund se stroacă într'o altă sticlă, în care se astupă și se folosește pentru umplerea sticlelor, spre care sfârșit se poate întrebuința și vin curat de struguri.

După 6—8 săptămâni amestecătura, de care e vorba, se mai trage odată și sticlele se astupă.

După alte 6—8 săptămâni vinul de miere deplin fert se trage în butelii curate, se astupă cât mai bine, se pot și pecetlui, așezându-se în pivniță. Cu cât e mai vechiu cu atât vinul de miere e mai bun.

Cum se prăsesc pomii?

În unul din numerii trecuți ai foii noastre am îndemnat pe cetitori să adune tot felul de simburi de poame, pentru-că acum e timpul cel mai potrivit spre acest sfârșit și pentru-că numai din simburi se pot prăsi în grabă mulțime de pomi, așa cum am dorit noi să facă plugarii din toate comunele noastre românești.

Adevărat, că sînt pomișori sălbatici și prin păduri, și de acestia aduc unii economi plantându-'i în grădini; dar' — strămutându-'i — acestora de multe-ori nu le merge bine din pricina, că nu s'au scos cu destulă îngrijire și li-s'au vătămat rădăcinile, sau că creșterea în desișul de pădure nu le-a fost prielnică și astfel s'au infirioșat, au îmbetrănit și au rămas piperniciți. Și apoi chiar sănătoși se fie pomișorii, ce se aduc din păduri, cu ei nu se pot umple grădini și cu atât mai puțin toate grădinile. Tocmai de aceea e de neapărată trebuință să prăsim pomi din simburi.

De sine se pricepe, că grădina unde se samănă simburi trebuie să fie închisă, ca să nu umble în ea vite, porci ș. a. animale, sau măcar un colțisor al grădinei să fie astfel ocrotit.

Locul merit pentru sămănarea simburilor să fie în fața soarelui și să fi fost lucrat măcar un an cu plante de sapă. Acesta se gunoeste din greu cu gunoii putred, se sapă în afunzime de peste o urmă, se greblează și se împarte în straturi regulate de câte 4 urme în lățime, lăsând printre straturi cărări late de o urmă.

De-alungul straturilor se trag cu ajutorul unui bêt în depărtare de câte o urmă niște brazduțe, în cari pe la sfârșitul toamnei — prin Octomvrie — se samănă simburi de mere, pere și gutui, astupându-'i cu puțin pământ, ear' de-asupra cu o pătură subțire de gunoii. Simburii tari s. p. de prune, perseci și nuci e mai cu cale să se pună îndată după-ce au fost scoși din poamele deplin coapte. Tot așa a trebuit să se facă și cu simburi de cireșe și vișine.

Simburii de mere și pere răsar și sămănați fiind primăvara tare de timpuriu, ca pământul să mai înghețe după aceea. Singur sămăna de frăgari se seamănă în luna lui Aprilie, cam pe la Sf. George.

Nici adunarea câtorva sute de simburi, nici închiderea unui colțisor de grădină de 5—6 stânjini pătrați, nici gunoarea, săpatul, greblatul și sămănatul simburilor, toate aceste nu sînt lucruri grele, ba am pute să zicem, sînt numai jucării, cari le-ar pute săvîrși chiar și copiii. De aceea îndemnăm cu tot îndinsul pe toți plugarii noștri, deasemenea pe preoți și învățători, ca să nu mai lase a trece măcar această toamnă, fără a face un început de nădejde în prăsirea pomilor.

Producerea sămînțelor de legume.

De mare însemnătate în economia casei este și producerea sau prăsirea sămînțelor de legume, ca omul să nu fie silit a cutriera piața și boltele pentru cumpărarea acestora, cari adesea nici nu se capătă bune. De altă parte sămînțele de legume se plătesc bine, și de aceea sînt vrednice să ne îndeletnicim cu producerea lor.

De sămînță se aleg totdeauna legumele cele mai bine dezvoltate (făcute), sănătoase și deplin coapte.

Mare parte a legumelor nu produc sămînță pînă în anul a doilea, s. p. curechiul, călărașele, morcovii, pîtrânjeii, țelerul, ceapa ș. a. Aceste se țin peste iarnă în pivniță sau în gropi anume în pământ. Primăvara se pun în pământ bun, bine gunoit și lucrat și în fața soarelui ca să se poată dezvolta cât mai bine și sămînța să se coacă cum trebuie.

Dela unele legume căpătăm sămînță în anul întâiu s. p. dela crastaveți, pepeni, sălata, fasole, ardeiu, patlagele ș. a. Sămînța acestora să fie luată dela plantele cele mai frumoase și să fie îndeplin coaptă, pe urmă uscată bine, pentru-că fiind umedă sau păstrată în loc umed nu încolțește și nu răsare.

Unele sămînțe răsar bine și după mai mulți ani s. p. păstărnacul și la 2 ani, morcovii și țelerul după 3 ani, pîtrânjeii și ceapa la 4 ani, fasolea, sălata, sfeclele, ridichea, curechiul ș. a. la 5 ani, ear' crastaveții și pepenii chiar și după 10 ani.

Ținute mai mult timp sămînțele nu răsar.

Pentru-ca sămînța legumelor să nu se corcească, cele de un neam nu trebuie puse lângă olaltă, s. p. să nu fie lângă olaltă curechiul cu călărașele, crastaveții cu pepenii ș. a.

Ear' pentru-ca sămînța să se desvolte cât mai bine, nu trebuie lăsate prea multe flori pe aceeași plantă, ci unele din ele să se rupă de vîrf, ba și unii rami nu strică să se rupă sau taie.

Sfaturi economice.

Alungarea sobolilor din grădini.

Deși azi nime nu mai trage la îndoială folosul cel mare al sobolilor în natură, totuși pentru mulți ei sînt oaspeți nedoriti în grădini. Cel mai simplu și mai sigur mijloc pentru alungarea lor este așa numitul oleu franțuzesc (Oleum animale foetidum) de colorarea neagră, care are un miros grețos. Cîteva picături din acest oleu, turnate pe petece și acestea puse în potecile sobolilor, îi vor alunga din straturi. Acest oleu face bune servicii și în contra șoarecilor.

Păpușile (nimfele) insectelor.

Cel-ce are obiceiul — altfel bun — de a-și apăra pomii în contra uscăciunii, punînd gunoii sau compost pe pământul de sub coroana lor, să nu-și pregete a cerceta mai de multe-ori în timpul verei acest material acoperitor. El va afla de bună seamă multe păpuși de insecte, — pentru-că gândacii de Maiu și alte insecte își pun bucuroși ouăle în un astfel de material. Bulgării de gunoii trebuie mărunțiți, pentru-că de regulă în ei se află cele mai multe păpuși. Aceste ajungînd la rădăcinile pomilor, se va pute ușor băga de seamă în anul viitor, că pomul nu crește din pricina numeroaselor insecte, cari au dat năvală asupra tinerelor rădăcini.

Plopilor și trăsnetul.

Prin o cercetare amănunțită făcută în jurul orașului Moscva din Rusia s'a adevărit, că din 597 arborii loviți de trăsnet 302, adică mai mulți de jumătate, au fost plopi albi. Pentru aceea li-se recomandă economilor a planta o mulțime de plopi albi în jurul ogrăzilor ca scutitori naturali în contra trăsnetului.

Timpul împreunării și cât poartă animalele noastre de casă.

Animalul de parte femeiască numai atunci se împreună și leagă, când are poftă de împreunare. Această poftă ține 1 până la 5 zile și iepelor le vine dela a 9-a până la a 14-ea zi după fătare, vitelor dela 4 până la 6 săptămâni.

Pofta cea mai aprinsă pentru împreunare ține la iepi, vaci, oi și capre 30—35 ore, la scroafe 35—40 ore. Dacă în acest timp animalele nu s'au împreunat sau n'au legat, le vine earăși pofta de împreunare: iepelor la 8—10, vacilor în 3—4 săptămâni, oilor și caprelor la 2—3 săptămâni și scroafelor la 3—4 săptămâni. Fiecare econom trebuie să-și însemneze ziua împreunării.

Cât poartă animalele?

Măgărița 365 zile, ieapa 340 zile, bivola 300 zile, vacile 283 zile, oile 151 zile, caprele 150 zile, scroafele 120 zile, cățelele 60 zile, mățele 56 zile, iepurii de casă 30 zile, femeiuța efelantului 649 zile, adică aproape 2 ani.

Cât timp se țină suptul:

la măgar . . .	12	până în	16	săptămâni
" cai . . .	12	"	16	"
" oi . . .	12	"	16	"
" vite . . .	10	"	12	"
" capre . . .	8	"	10	"
" porci . . .	6	"	8	"

Timpul ciocirei gășelor.

Rața	15	până la	18	ouă în	28	până la	32	zile.
Gâșca	2	"	15	"	28	"	32	"
Găina	16	"	20	"	20	"	22	"
Porumbița	6	"	10	"	17	"	19	"
Curca	15	"	20	"	27	"	28	"

CRONICA.

Cartea lui Bismarck. Până-când a fost în veață, vestitul cancelar și-a însemnat toate întâmplările, în cari a fost și el amestecat. Scrierea aceasta va eși cât mai curând de sub tipar, sub numele de „Memoriile lui Bismarck”. Și pentru noi Români are însemnătate cartea aceasta, căci pe 138 de pagini se ocupă cu națiunea română, căreia îi procește un frumos viitor.

Un Român în Petersburg. La universitatea din Petersburg unul dintre cei mai vestiți profesori pentru limbile slavice e un Român, dl Polichron Strecu. De doi ani de zile a umblat prin Europa, adunând documente vechi slavice și acum se află la noi în Transilvania. Ungurii noștri n'au putut să lase netrecut prilejul acesta, ca să se facă de rî, după obiceiul lor. Petrecînd într-o zi în Romos, lângă Orăștie, s'a pomenit noaptea, pe când dormia, cu gendarmi, care îl luară de seurt, că ce caută în Transilvania. Avînd hîrtie recomandatoare dela ministrul Perczel, se înțelege, că nu 'i-au putut face nimic. Dar' bună a fost: va duce vestea Ungurilor și în Rusia.

Serbările din Brașov. Mii de Sași sînt adunați încă de Sămbătă în Brașov, unde s'începe aducerea aminte a unui bărbat vrednic, cu numele Honterus, fost preot în Brașov. Acesta a învățat în Germania chiar pe timpul când era pornită din partea Nemților lupta contra Papei dela Roma. Plin de învățăturile lui Luther a adus și pe Sașii din Ardeal la religia protestantă (luterană). Însemnat a fost el și pentru Români, căci înființînd o tipografie, acolo s'au tipărit primele cărți românești, la început de Sașii din Brașov, cari făceau încercări să ne aducă și pe noi la legea lor. Mai târziu a tipărit vestitul popă Coresi evanghelia în limba română tot în Brașov.

Școala de cadeți de aici a avut Joi, 18 c., o frumoasă s'rbare. După ascultarea liturghiei de câmp, a urmat defilarea trupelor și depunerea jurămîntului de către elevii de cursul al IV-lea. Cu ziua de Joi elevii cursului al IV-lea au fost înaintați la rangul de cadeți.

Între cei înaintați se află și patru Români: Iuliu Montani, la regimentul al doilea. Piu Teban la al 39-lea, George Ivașcu la al 33-lea și Nicolau Anton la al 44-lea. E de însemnat, că tinărul Iuliu Montani a fost primul eminent în toată școala.

Cas de moarte. Din Berliște ni se scrie: Sergental George Mioc din Berliște, a răposat Mercuri, la 3 August n., la 7 ore 30 m. seara în Viena. Răposatul a fost unicul fiu al economului Nicolae Mioc, care a telegrafat rugarea în 4 August, să nu îl înmormenteze până la 6 August, venind părinții să-l vază. Vineri, în 5 August, au plecat părinții, soția și Stefan Scafiță, ca mătușoni al răposatului, cu trenul accelerat la stațiunea din Jam și după 6 ore seara au ajuns în Viena, unde au aflat pe scumpul răposat îngropat. Primind învoirea dela locurile mai înalte și plătiind societății de înmormîntare „Concordia” socoata pentru transportare, răposatul a fost petrecut cu muzică militară a regimentului nrul 61 până la tren, și de aci transportat până acasă, unde au ajuns în 8 August pe la 7 ore seara. La gara din Jam a fost așteptat de mulțime de lume, apoi trecînd prin comuna Mircovaț, ambele părți

ale uliței de frunte erau înțesate de lume. Apropiîndu-se de comuna Berliște, la marginea hotarului au așteptat tinărul preot și învățătorul cu corul vocal, și aproape cu toți oamenii din sat, bărbați, femei și copii, cu făclii eșiți întru întimpinarea scumpului răposat, care a fost fala familiei, și care mânezi dimineața cu toată pompa a fost așezat în cripta familiară. Primească sincera mulțumire din partea familiei și a rudelor domnii oficeri, cari au binevoit a-i împodobi sicriul cu prea frumoasele coroane de verdeață și flori, de care erau atrnate latele covoare cu diferite inscripțiuni aurite, și cari au format conductul până la tren, în onoarea scumpului răposat și spre mîngăierea mult cercatei și nemîngăiatei și prea tristei familii; mulțumire sinceră și ace-ora, cari și-au arătat ferbîntea iubire la ultima întimpinare prin s'rutarea scumpului sicriu și la despărțire.

Îl deplîng jalnicii părinți Nicolae și Cata, soția Persida, pruncii Nistor și Persida, apoi mulțime de unchi, veri și verișoare din loc și din satele vecine.

Odihnească-i Domnul sufletul între cei drepti și în veci pomenirea lui!

Congres antisemitic internațional. Se vorbește, că d-nii Dr. Lueger și Drummont vor convoca la toamnă un congres antisemit internațional.

S'au făcut deja pașii de lipsă, ca la acest congres să participe delegați din toate țările europene, ca astfel să fie cât se poate de mare.

Unde se va ține congresul, nu e hotărît încă; e probabil însă, că se va face în Elveția.

O mănăstire jeftită. Foile din România aduc știrea, că în zilele acestea s'a comis o tâlhărie și au fost omorîți doi călugări, la mănăstirea Uspenia din comuna Slava-Rusă, județul Tulcea. Anume patru indivizi necunoscuți, înarmați cu puști și topoare au intrat în mănăstire și au atacat pe călugări. Doi dintre călugări, numiți Evghenie și Lavatei, au fost omorîți de bandiți. În mănăstire era o teroare și o groază ne mai pomenită. Fiecare călugăr căuta un loc de scăpare. Bandiții au spart apoi cu topoarele ușile chițiilor și au furat diferite obiecte și o pungă cu bani. După-ce au comis aceste grozave crime, banda a legat clopotele spre a nu pute da alarma și apoi a dispărut în pădure. A doua zi s'au început cercetări și a pornit o poteră în urmărirea tâlharilor. Doi dintr'înșii au fost prinși. Ei au mărturisit totul. Cealalți doi sînt încă urmăriți. Această îndrăzneată tâlhărie a băgat groază în toate satele din împrejurim.

Medalii comemorative. Din incidentul s'rbărilor jubilar de 50 ani, M. Sa a dispus pregătirea unor monete comemorative de argint, sau bronz. Monetele se vor distribui soldaților și gendarmilor care au servit în intervalul dela 2 Decembrie 1848 până la 2 Dec. 1898. Moneta poartă de o parte bustul Împăratului, ear' de cealaltă parte e inscripția **SIGNUM MEMORIAE**. Astfel de monete se vor distribui și între oficianții de stat civili.

Acei, cari timp de 40 ani au servit neîntrerupt pe aceeași carieră, vor fi distinși cu „moneta pentru serviciu fidel de 40 ani”. Inscriptia de sub portretul Monarhului e: „FRANC. JOS. I. D. G. IMP. AUST. REX. BOH. ETC. ET. REX AP. HUNG.”; Ear' de ceea parte: „XXXX. ANNORUM”; și împrejur: „SIGNUM LABORIS FIDELITER PERACTI”.

Barăși defraudare? Foaia oficioasă publică următoarea curentare: Gállfy Ferencz, secretarul financiar, prin aceasta se provoacă, că după ultima apariție a acestei curentări în restimp de 48 ore să se insinue la șeful direcțiunei financiare din Măcău, căci altcum e considerat ca abzis. Măcău, 11 August 1898. Direcțiunea financiară.

Noi așa credem, că dl Gállfy va avea motive binecuvîntate, cari 'l-au făcut să dispară.

Din glumă. O glumă cu urmări foarte triste s'a întemplat zilele aceste la Cinci-biserici. Hago Hóltzl se plimba afară de oraș cu Teresia Ripsmann, o fată cam de 18 ani. Ajungînd la coliba vințelerului, tinărul observă pe masă un pistol. Numai decăt: îl puse la ochi și rîzînd de spaima fetei zise: „Te pușc, te pușc!” O durdătură grozavă răsuna. Pistolul era încărcat. Fata căzu la pămînt, sîngele îi curgea părău din urma șiredurilor ce 'i-se înfipseră în gât. În scurt murî. Nenorocitul tinăr a fost deținut.

Turburările din Galiția. În Prztychody lângă Przemyslany a fost ucisă cu ocaziunea turburărilor antisemite o întregă familie jidovească. Cercetarea a dovedit, că ucigașii au fost tot Jidani, Mayer Kohu și fratele seu Mendel, amîndoi concurenți în gheșeft ai celor ucși.

Bosnia și Herțegovina. Ziarul s'rbesc „Branik” anunță din isvor autentic, că Germania a propus marilor puteri europene se facă Împăratului Francisc Iosif, cu ocazia jubileului seu de 50 de ani de domnie, un dar, care ar consta din anexarea definitivă a Bosniei și Herțegovinei către imperiul habsburgic. Planul a căzut însă, în urma opoziției energice a Rusiei.

Pentru un măr. Un băiat de vreo șese ani se juca mai zilele trecute în Buda-pesta cu un măr frumos. Îl căpătase dela mamă-sa; mititelul jucându-se, deodată scapă jos mărul. Băiatul aleargă după măr, care se prăvălise până la șinele tramvaiului. Când se pleacă însă să-l ridice, apare deodată tramvaiul din colțul stradei, și fără să se poată opri trece în goană peste trupșorul bietului băiat. 'L-a omorît la moment, schimonosindu-'l în mod oribil. Poliția a umblat zădarnic până seara târziu să-'i afie părinții.

Patru copii omorîți de tatăl lor. O dramă îngrozitoare s'a desfășurat la Leyton-Marthes, Belgia, acum cinci zile. Într'un teren situat în apropiere de rezervoriile de apă ale orașului, poliția a descoperit cadavrele îngropate alor patru copii: doi copii între 12 și 14 ani, și două fetițe una de 4 ani și cealaltă de un an și două luni. Cadavrele de curînd îngropate purtau încă semne, cari arătau că copiii au fost ștrangulați. Asasinul, William Winey, un muncitor de șezzeci de ani, este tatăl acestor nefericiți. Arestatul a declarat, că e fără de lucru de aproape un an, redus la cea mai neagră miserie a hotărît să-'și omoare copii, pentru-că nu avea posibilitatea de a-'i hrăni.

În interesul ostașilor rezerviști. În congregațiunea comitatului Cîsnad s'a decis înaintarea unei rugări la dietă, spre a cere schimbarea legii militare privitoare la rezerviști — în înțelesul, că în luna lui August rezerviști să nu mai fie chemați la arme, de oare-ce în luna aceea e toila lucrului pentru plugari.

„Eu mi-s, esc și sînt Român”.
Frumoasa poezie, ce am publicat în anul 32 al „Foii Poporului”, a fost pusă pe note de dl Traian Brătescu, magistrul de cor în Biserița, avînd să se cînte din partea meseriașilor de acolo la concertul, ce îl dau în 30 l. c. Atragem de pe acum atențiunea învățătorilor noștri asupra acestei armonisări, avînd firma nădejde, că în anul acesta se va învăța în toate școlile noastre.

Ce privește titlul poeziei, răspunzînd multelor întrebări, ce ni-s-au adresat, comunicăm că Bînațenii zic „Eu mi-s Român”, Arumânii (din Turcia) zic „Eu es: Arumân” și Ardeleii „Eu sînt (io-s) Român”. Poezia noastră intrupează nădejdea în viitor a Românilor din toate țările locuite de ei.

Daruri la biserică. Din Drăguș ni-se scrie: La biserică noastră greco-orientală cea nouă din Drăguș, în comitatul Făgărașului, a dăruit doamna Bucura Mihaiu Munteanu din Zernești un rînd de haine de liturghie negre și un prapor negru, în preț de 45 fl. v. a. Domnul Nicolae Moisin Selișteanu, boltaș din Sămbăta-de-jos, 2 icoane mari frumoase și economul Ioan Comșoiu din Sămbăta-de-sus a dăruit 50 cruceri în valută austriacă, pentru care daruri le aducem din partea comitetului bisericesc și a comunei bisericesti și pe această cale călduroasele noastre mulțumite.

Drăguș, 6/18 August 1898.

În numele comitetului bisericesc:
George Codru, episcop.

Petreceri se țin: În Iclânzul, cu ocaziunea sîntirii școlii, cu un program compus din declamațiuni, cîntece pe violină, pian și imnuri ocazionale. Ziua: 16/28 August.

În Tămăia tot 16/28 Aug. din prilejul sîntirii bisericii parohiale gr-cat., petrecere populară aranjată de tinerimea academică.

În Halmagiu va aranja corul gr.-or. un concert în 16/28 August.

În Tapu se aranjează în favorul școlilor din loc o petrecere de vară, în grădina preotului B. Dancu, în 16/28 August.

În Teiuș, tot în 16/28 Aug. o petrecere de vară pentru biblioteca populară de acolo.

Capetul lumii. Mr. Faye, membru al academiei franceze, e de părerea, că viața de pe pămînt are odată să se sfîrșească cu totul. Soarele e pe cale de-a răci, pe suprafața lui se va forma încetul cu încetul o scoartă, care va împedea răspîndirea căldurii și a luminei. L'pparent, profesor dela universitatea catolică, e de părerea, că pămîntul se va prăpădi în urma cantității de apă, care crește proporțional, până îl va îneca cu totul. Un învățat din Belgia aduce în legătură sfîrșitul lumii cu înmulțirea omenimei. Peste 300—400 de ani populațiunea pămîntului va fi mult mai mare, decât se poate nutri cu produsele, ce le va mai da pămîntul; omenimea va pieri de foame. Decît toate părerile aceste, mai interesantă e aceea care susține, că omenimea va pieri prin micime. La început erau uriași oamenii. Încetul cu încetul au degenerat în oamenii de acum și cu vremea vor fi tot mai mici. Va veni timpul, când vor fi numai ca insectele și pe urmă vor dispăre cu desăvîrșire. E vorbă însă de mii și mii de ani. După părerea cea mai înfrîntătoare pentru noi, tot mai pot petrece pe pămînt încă 400 de ani. Astfel cetitorii noștri pot fi liniștiți deocamdată.

Jalea văduvei. Zilele trecute s'a întîmplat un caz foarte caracteristic în Hradist. Aici a murit George Chovanez și văduva mergea în urma sicriului inundată de lacrimi și înecată de suspine. În momentul, când lăsa sicriul în groapă, apar doi gendarmi și pun mîna pe văduva, care se boccia cît o lua gura. Medicul vizitator constatase, că decedatul a murit în urma unor răni de arsuri, și presupusul a căzut asupra nemîngăiatei văduve. Mai tîrziu a recunoscut însași, că și-a omorît bărbatul cu un fer ars în foc.

Loc deschis.*

Mulțumită publică.

Daruri pentru „Reuniunea sodalilor rom. din Sibiu”.

(Act de recunoștință).

Subscrisul comitet își ține de datorință a erprima recunoștința membrilor Reuniunii pentru următoarele daruri:

a) domnul Coloman Paly și fiul seu Antoniu, măiestri măsari și totodată întreprinori ai pompei funebre, au binevoit a ne dăru pentru scopurile Reuniunii suma de fl. 6 — din cari o parte s'a adaus la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor români;

b) comerciantul de aici dl Iosif Goldstein, a binevoit a ne dăru pentru 3 feresti ale salei de ședințe perdele din stofă de pîr, în valoare de fl. 8—10;

c) comerciantul dl Teodor Popescu, ne-a dăruit tot pentru 3 feresti perdele de stofă de carton;

d) comerciantul dl Nicolae Nadasdy, ne-a dăruit pînză vixuită (Wichsleinwand) pentru două mese;

e) cassarul Reuniunii dl Florea Orucică, ne-a dăruit pentru sala de biliard un orologiu de părete în preț de fl. 3;

f) doamna Maria Grecu, ne-a dăruit un ștergar frumos brodat, confecțiune proprie;

g) dl Johann Kemler, ospătar, ne-a dăruit suma de fl. 2;

h) Subscrisul president a adaus la biblioteca Reuniunii din cărțile primite prin mijlocirea stimabilului domn Ioan Bianu, bibliotecarul Academiei Române, următoarele opuri: Opere complete, poesii de V. Alexandri, vol. I. și II.; Sîrbarea aniversară a Academiei Române din 1/13 Aprilie 1891; Institutul Ioan Ottetelesanu, acte publicate de Academia Română; Fundațiunea Vasile Adamachi, acte de aceeași; La morminte de eroi, cuvinte rostite de D. Sturdza; O pagină de istoria contemporană (1859—1896) de același și Episcopatul Românilor macedoneni;

i) Venerabilul consistor archidiececan a binevoit a pune la dispozițiunea noastră 2 cutite, ce au fost înaintate aceluia în semn de recunoștință de fostul stipendist al fundațiunii Andronic, dl Isidor Lazurean, măiestru cutitar în Vințul-de-jos și anume cu scop de a fi expuse la expozițiunea industrială, ce intenționăm a aranja la toamnă.

Fie, ca acești vrednici spriginitori ai Reuniunii noastre să aște mulți imitatori.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 4 August n. 1898.

Victor Tordășianu, George Poponea,
președinte. notar.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu ia răspunderea.

Mulțumită publică.

Bunul părinte și vrednicul Român dl Constantin Cothișel, paroch în Certeghe (comit. Turda-Arieș) și stimabila sa soție, doamna Iuliana Cothișel, înscriindu-se de membri ajutatori ai Reuniunii noastre, au binevoit a pune la dispozițiunea noastră suma de 10 fl., din cari s'au retribuit câte 2 fl.=4 fl. ca taxă de membri; 2 fl. 17 cr. s'a adaus fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, a cărui stare azi este de 18 fl., ear' restul de 3 fl. 83 cr. s'a adaus la fondul expozițiunii anuale.

Cuîtînd pe această cale primirea sumei de sus. ne permitem a aduce acestor distinși spriginitori ai Reuniunii noastre adînc simțita noastră mulțumită și recunoștință.

Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, ținută la 18 August 1898.

Victor Tordășianu, George Poponea,
președinte. notar.

Prețul bucatelor.

Grîul s'a vîndut în Sibiu cu 7 fl. 50—8 fl. 50, în Mediaș cu 9—10 fl., în Făgăraș cu 6—7 fl. de hl., în Cluj cu 8 fl. 50—9 fl. 20, în Arad cu 8 fl. 50 de maje. Sîcara în Sibiu cu 4 fl. 50—5 fl. 30, în Mediaș cu 5 fl. 50—6 fl. 50, în Făgăraș cu 4 fl.—4 fl. 50 de hl., în Cluj cu 6 fl. 50—6 fl. 75, în Arad cu 7 fl. de maje. Cucuruzul în Sibiu cu 4 fl. 30—4 fl. 70, în Mediaș cu 4 fl. 25—4 fl. 50, în Făgăraș cu 4 fl. 50—4 fl. 75 de hl., în Cluj cu 5 fl. 80—6 fl., în Arad cu 5 fl. 40 de maje. Ovîsul în Sibiu cu 1 fl. 70—2 fl. 20, în Mediaș 2 fl. 25—2 fl. 50, în Făgăraș cu 2 fl. 50—2 fl. 60 de hl., în Cluj cu 5 fl.—5 fl. 20, în Arad cu 5 fl. 80 de maje. Orzul în Sibiu cu 3 fl. 50—3 fl. 90, în Mediaș cu 3 fl.—3 fl. 75, în Făgăraș cu 3 fl. 50—4 fl. de hl., în Cluj cu 5 fl.—6 fl. 50, în Arad cu 6 fl. de maje.

R Î S.

Țiganul la împăratul.

Nu-i plăcea Țiganului de iarnă, și pace. Vara tot mai poți și zdrențos, și apoi foamea încă și-o omori mai cu ciuperce, mai cu legume împrumutate noaptea dela cei Români. Iarna îl prăpădia însă. S'a hotărît deci să meargă la împăratul și să ceară mîntuire. „Înălțate împărate!” — zice Țiganul, — „Maria Ta ai mare putere, fă ca d'aici înainte să fie tot două veri și-o iarnă!”

„Bine”, zise împăratul, „d'acum încolo va fi tot o vară, apoi iarnă și eară vară”. Și d'atunci se mîngăie Țiganul, că a scăpat d'o iarnă.

Impărt. de G. R. Șeitineanu.

POSTA REDACȚIEI.

G. C. Drăguș. Foia se expedează regulat dimpreună cu a celorlalți abonenti. Fii bun cercetează la postă, ori la cancelaria comunală, căci de sigur o cește cineva gratuit.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călimdarul săptămânei.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dumineca a 12-a d. Ros., gl. 3, sft. 1.	rés.	ap.
Dum.	16 S. Muc. Diomid	28 Augustin	5 16 6 44
Luni	17 Muc. Miron	29 Tăi. c. Ioan	5 17 6 48
Marti	18 Meii Flor. și Laur.	30 Roza fec.	5 18 6 42
Merc.	19 Muc. Andreiu Str.	31 Raimund	5 20 6 40
Joi	20 Pror. Samuil	1 Sept. Egid.	5 23 6 37
Vineri	21 Apost. Tadeu	2 Absolon	5 25 6 35
Sâmb.	22 Muc. Agatonie	3 Mansuet	5 27 6 38

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

- Luni, 17 August:** Cismădie, Drașeu.
- Mercuri, 19 August:** Alțina, Năsăud.
- Marti, 18 până Joi, 20 August:** Zlatna.
- Joi, 20 August:** Cluj, Cheța, Porumbacul-inferior, Săn-Mărtinul-Homorodului (numai tirg de vite).
- Vineri, 21 August:** Zălan.
- Sâmbătă, 22 August:** Ieșfalău.
- Duminecă, 23 August:** Alămor, Jucul-de-jos, Murăș-Ogorheiu.
- Duminecă, 23 până Luni, 24 August:** Beclean.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterca Șuluțiu.

— *Portrete frumoase.* —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
 soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea
Stuparilor
săteni

de
Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului”.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adănc simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,
 societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR
 adunate de
Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am început a pregăti în atelierul meu de lăcătuș artistic și

casse contra focului și spargerei

în executare solidă, pe lângă prețuri moderate, și deja am gata un deposit de casse lucrate de mine. [1534] 6—10

Cu toată stima

SAMUEL SCHUSTER,

Hundsrücken nr. 23.

Prețuri ieftine, culante condițiuni de plătire.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sînt eu împuternicit. Expedez deci ori-și-cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerare de fl. 6.60 și anume:

- 6 cuțite fine cu tăiș veritabil englez,
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent american,
- 12 lingurițe de argint patent american,
- 1 lingură pentru supă, de argint patent american,
- 1 lingură pentru lapte, de argint patent american,
- 2 păhăre pentru ouă, de argint patent american,
- 6 tave Victoria englezești,
- 2 feșnice frumoase de masă,
- 1 sitiță pentru ceai,
- 1 lopățiță pentru zahăr pisat.

44 de bucăți la olaltă numai fl. 6.60.

Toate aceste 44 de bucăți au costat mai înainte fl. 40 și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează culoarea timp de 25 ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin aceasta în public, a retrimite banii fără nici o împedecare tuturoră căroră nu le convine marfa. Nimeni se nu lase deci prilejul acesta admirabil și se-și procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de nuntă și ocaziune

precum și pentru toate gospodăriile mai bune [1614] 1—5

A. Hirschberg,
 agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent
 Viena, II., Rembrandstrasse 19/7. — Telefon nr. 7114.
 Expediția în provincia se face cu rambursă sau pe lângă anticipația sumei.
Priful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de-alături (metal higienic).

Extras din scrisorile de recunoștință:

Stimate dle! Sînt foarte mulțumit cu garnitura. Vă rog să ma trimiteți trei garnituri de aceste la adresa cumnatei mele br. Nyáry nasc. Somogyi la Szántó.
 Pilis. Br. Iuliu Nyáry.
 Primind expediția sînt mulțumit. Vă rog încă de o splendidă garnitură de fl. 6.60.
 Cluj. Baronesa Bánffy.

La Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu se află tot felul de
cărți școlastice,

precum și tot felul de recuizite de scris, pene, tocure, cerneluri diferite colori, diferite ceruse, de desemn, caiete pentru limba română și germană, pentru comput, dictando, hârtie de desemn, diverse, gumi, liniale, călimare.

Comandele se efectuesc cu cea mai mare acurateță și promptitudine.

Pentru numeroase comande invită

Librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Subscrisul sînt aplicat a primi

un învățăcel

român, de 13—14 ani, care posedă limba maghiară sau germană, în prăvălia mea. [1551] 3-3

Pianul-sup., 30 Iulie 1898.

Ioan Vulcan,
comerciant.

Se caută doi învățăcei,

care posed și limba maghiară, în neguțătoria de manufactură a lui George Ivașcu din Abrud. [1599] 2-3

Cu toată stima

George Ivașcu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia”, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile” (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort”, versuri (ca continuare la „Balade și Idile”), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 fl. 1.25.

La comanda, care sînt a se adresa „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

„ARIEȘANA”,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar' darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sînt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă și se resoalvă cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 37—60

În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaros, vicepreședinte.

Fabrică de săpunuri fine în Orlat.

Nu e încă destul de cunoscut, că în țeara noastră este o fabrică, fabrica chimică a domnului [624] 23—42

Dr. H. Schielbach în Orlat,

care se ocupă cu fabricarea săpunului de toaletă și de parfumerii și produce numai marfă curată, care se poate compara cu ori-ce altă concurență. De aceea

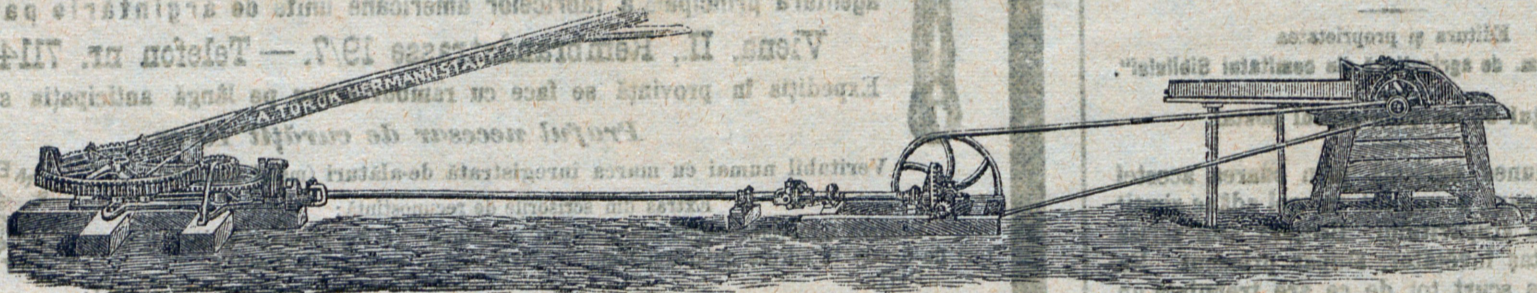
e de mare preț

dacă p. t. publicul face o încercare și se convinge de bunătatea acestor fabricate. Săpunurile de toaletă sînt, în urma compoziției lor, foarte fine și binefăcătoare pentru piele. Se pot cumpăra din cele mai multe localuri de boltă ale Sibiului.

Pentru cei-ce se interesează e de însemnat, că la librăria „Tribunei” este expusă pentru comercianții din afară o colecțiune de mustre de săpunuri dela Orlat.

Întemeiat la 1857.

Întemeiat la 1857.

Andrieu Török,

fabrică de mașini agricole în Sibiu, Jungenwaldstrasse nr. 1, (Poarta Cisnădiei),

recomandă p. t. publicului marele seu magazin de tot felul de mașini agricole, anumit:

Mașini de trierat purtate cu mîna și de cai, cel mai nou sistem, mașini de trierat și curățit (ales) purtate de cai, vaporii sau motori, mașini de ales grăul în 4 mărimi deosebite, triere, în 10 mărimi și calități, teascuri pentru oleiu și mașini pentru tescuit sēmēnta de oleiu, stropitori contra peronosporiei sistem Vermorel, ieftine și de un fabricat excelent, diferite feluri de pluguri, mașini de sēmēnat, de sfărmit cucuruzul etc.

Representanța renumitelor fabrici de motori cu benzin și petroleu, precum coase „garantie”.

Noutate: Mori patent „Simplex” și „Original”, purtate de cai ori motori. Aceste mori macină sau răjnesc (urluesc) grău, orz și cucuruz în diferite finețe, după plac. Cea mai bună și mai ieftină moară a timpului.

Să se ceară liste de prețuri, cari se trimit gratis și franco.

Prețuri ieftine, culante condițiuni de plătire.

[707] 13—22

Reparaturi de mașini se primesc și se execută prompt și ieftin sub garanție.